

KÖZLEKEDÉSBIZTONSÁGI
SZERVEZET

TRANSPORTATION SAFETY
BUREAU

ZÁRÓJELENTÉS

**2010-383-5
VASÚTI BALESET**

**Hajmáskér-Pétfürdő állomások között
AS 316 jelű fénysorompó
2010. augusztus 21.**

9053 sz. vonat

A szakmai vizsgálat célja a súlyos vasúti balesetek, a vasúti balesetek és a váratlan vasúti események okainak, körülményeinek feltárása, és a hasonló esetek megelőzése érdekében szükséges szakmai intézkedések kezdeményezése, valamint javaslatok megtétele. A szakmai vizsgálatnak semmilyen formában nem célja a vétkesség vagy a felelősség vizsgálata és megállapítása.

Jelen vizsgálatot

- a légi-, a vasúti és a víziközlekedési balesetek és egyéb közlekedési események szakmai vizsgálatáról szóló 2005. évi CLXXXIV. törvény (a továbbiakban: Kbt.),
- a súlyos vasúti balesetek, a vasúti balesetek és a váratlan vasúti események szakmai vizsgálatának részletes szabályairól szóló 7/2006. (II.27.) GKM rendelet,
- illetve a Kbt. eltérő rendelkezéseinek hiányában a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény rendelkezéseinek megfelelő alkalmazásával folytatta le a Közlekedésbiztonsági Szervezet.

A Kbt. és a 7/2006. (II.27.) GKM rendelet együttesen az Európai Parlament és a Tanács 2004/49/EK irányelve (2004. április 29.) a közösségi vasutak biztonságáról valamint a vasúttársaságok engedélyezéséről szóló 95/18/EK tanácsi irányelv és a vasúti infrastruktúrapacitás elosztásáról, továbbá a vasúti infrastruktúra használati díjának felszámításáról és a biztonsági tanúsítványról szóló 2001/14/EK irányelv módosításáról (vasútbiztonsági irányelv) szóló uniós jogi aktusoknak való megfelelést szolgálják.

A Közlekedésbiztonsági Szervezet illetékessége a 278/2006.(XII.23.) Korm. rendeleten alapul.

Fenti szabályok szerint

- A Közlekedésbiztonsági Szervezetnek a súlyos vasúti balesetet ki kell vizsgálnia.
- A Közlekedésbiztonsági Szervezet mérlegelési jogkörében eljárva kivizsgálhatja azokat a vasúti baleseteket, illetve váratlan vasúti eseményeket, amelyek megítélése szerint más körülmények között súlyosabb következményű balesethez vezethettek volna.
- A szakmai vizsgálat független a közlekedési baleset, illetve az egyéb közlekedési esemény kapcsán indult más közigazgatási hatósági, szabálysértési, illetve büntetőeljárástól.
- Jelen Zárójelentés kötelező erővel nem bír, ellene jogorvoslati eljárás nem kezdeményezhető.

A Vizsgálóbizottság tagjaival szemben összeférhetetlenség nem merült fel. A szakmai vizsgálatban résztvevő személyek az adott ügyben indított más eljárásban szakértőként nem járhatnak el.

A Vb köteles megőrizni és más hatóság számára nem köteles hozzáférhetővé tenni a szakmai vizsgálat során tudomására jutott adatot, amely tekintetében az adat birtokosa az adatközlést jogszabály alapján megtagadhatta volna

Jelen zárójelentés

alapjául a Vb által készített, a KBSZ főigazgatója által elfogadott és az észrevételek megtétele céljából – rendeletben meghatározott – érintettek számára megküldött zárójelentés-tervezet szolgált.

A zárójelentés–tervezet megküldésével egyidejűleg a KBSZ főigazgatója értesítette az érintetteket a záró megbeszélés időpontjáról, és arra meghívta az érintett személyeket, szervezeteket.

A 2011. május 3-án megtartott záró megbeszélésen az alábbi szervezetek képviseltették magukat:

- MÁV Zrt.
- Nemzeti Közlekedési Hatóság

A zárómegbeszélésen a zárójelentés-tervezettel kapcsolatosan a résztvevők további észrevételt nem tettek.

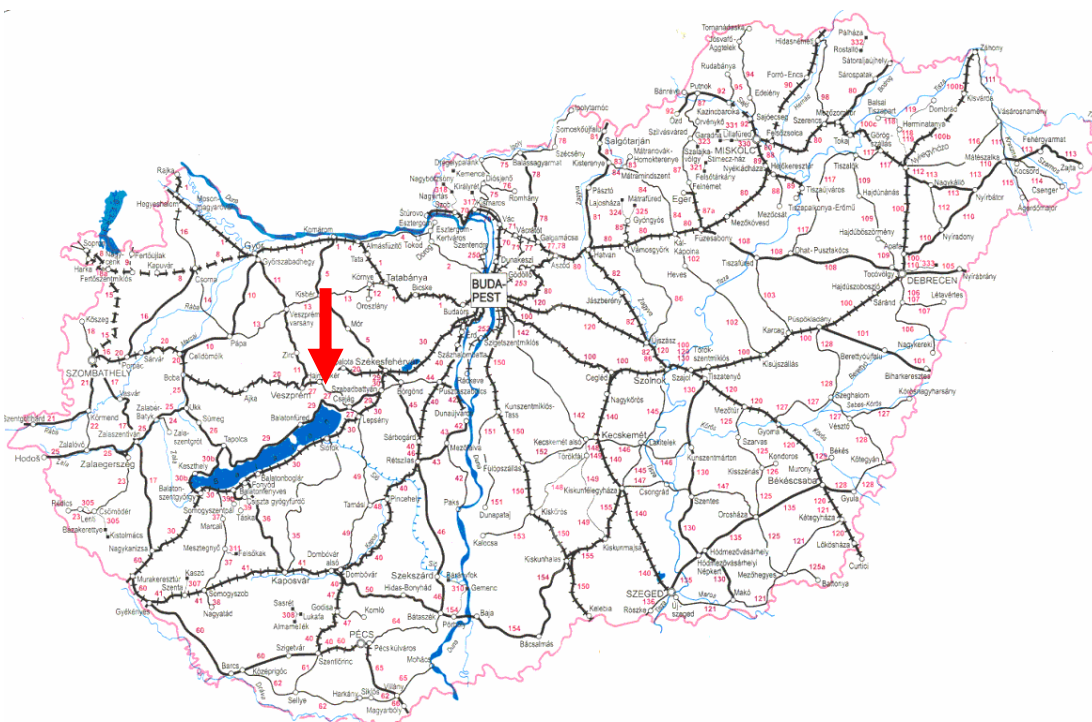
MEGHATÁROZÁSOK ÉS RÖVIDÍTÉSEK

CSM	A vezetőálláson a mozdonyvezető egyedül teljesít szolgálatot („csak mozdonyvezető”)
KBSZ	Közlekedésbiztonsági Szervezet
Kbvt.	A légi-, a vasúti és a víziközlekedési balesetek és egyéb közlekedési események szakmai vizsgálatáról szóló 2005. évi CLXXXIV. törvény
MÁV Zrt.	Magyar Államvasutak Zártkörűen Működő Részvénytársaság
MÁV- START Zrt.	MÁV-START Vasúti Személyszállító Zártkörűen Működő Részvénytársaság
psz.	pályaszám
Vb	Vizsgálóbizottság
VBO	MÁV Zrt. Biztonsági Igazgatóság, Területi Vasútbiztonsági Osztály
VSZK	MÁV Trakció Zrt, Vontatási Szolgáltató Központ

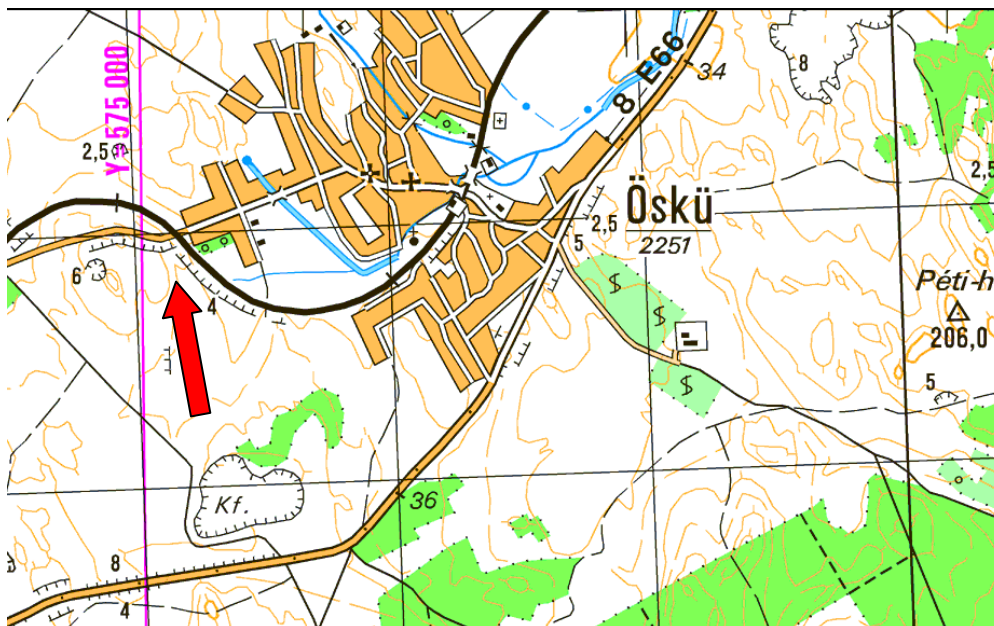
AZ ESET ÖSSZEFOGLALÁSA

Az eset kategóriája	vasúti baleset
Az eset jellege	baleset vasúti átjáróban
Az eset időpontja	2010. augusztus 21. 16 óra 50 perc
Az eset helye	Hajmáskér és Pétfürdő állomások között az AS316 jelű útátjáró
Vasúti rendszer típusa	országos
Mozgás típusa	személyszállító vonat
Az eset kapcsán elhunytak/ súlyosan sérültek száma	1 / 0
Pályahálózat működtető	MÁV Zrt.
Rongálódás mértéke	A kerékpár használhatatlanná vált
Érintett vonat száma	9053
Üzemeltető	MÁV-START Zrt.
Nyilvántartó állam	Magyar Köztársaság

Az eset helye

1. ábra: A baleset helye Magyarország területén

2. ábra: A baleset helye

Bejelentések, értesítések

A KBSZ ügyeletére az esetet 2010. augusztus 21-én 17 óra 11 perckor (a bekövetkezés után 21 perccel) jelentette a MAV Zrt. hálózati főüzemirányítója.

Vizsgálóbizottság

A KBSZ főigazgatója a vasúti közlekedési baleset vizsgálatára 2010. augusztus 21-én az alábbi Vizsgálóbizottságot jelölte ki:

vezetője	Gula Flórián	balesetvizsgáló
tagja	Karosi Róbert	balesetvizsgáló
	dr. Máté Róbert	orvos szakreferens

Az eseményvizsgálat áttekintése

A Vb 2010. augusztus 26-án utólagos helyszíni szemlét tartott.

A vizsgálat során a Vb

- az általa szükségesnek vélt dokumentumokat bekérte, azokat megkapta,
- a Rendőrségtől tájékoztatást kért és kapott,
- a menetíró regisztrátumot kiértékelte.

Az eset rövid áttekintése

2010. augusztus 21-én 16 óra 50 perckor Hajmáskér és Pétfürdő állomások között, Öskü település szélén lévő, az AS316. jelű, jól működő fényoszorompóval biztosított úttájáróban a 9053 sz. személyvonat elgázolt egy kerékpárost. A kerékpáros a helyszínen életét veszítette, a személyszállító vonaton sérülés nem történt.

A Vb megállapította, hogy

- a fényoszorompó a baleset idején üzemszerűen működött,
- a fényoszorompó jelzései és a közúti jelzőtáblák jól láthatóak,
- a közúti jármű haladási iránya felől a balesetben részes 9053 sz. vonat közlekedési iránya felé a csökkentett rálátási háromszög nem volt biztosítva,
- a vasúti jármű a megengedett sebességnek megfelelően közlekedett.

A Vb a baleset bekövetkezését a kerékpárossal kapcsolatban felmerült emberi tényezőre vezette vissza.

1 TÉNYBELI INFORMÁCIÓK

1.1 Az esemény lefolyása

2010. augusztus 21-én 16 óra 50 perckor Hajmáskér és Pétfürdő állomások között, Öskü település szélén lévő, az AS316 jelű, jól működő fénySOROMPÓVAL biztosított közút-vasút szintbeli keresztezésben a 9053 sz. személyvonat elgázolta a fénySOROMPÓ továbbhaladást tiltó jelzése ellenére az átjáróba behaladó kerékpárost. A kerékpáros a helyszínen életét veszítette, a személyszállító vonaton sérülés nem történt.

A vonaton utazók illetve a vonatsz személyzet közül senki sem sérült meg.

		9053 SZ		VPE:2009/40331/0	
5	69	5	69		
	Veszprém	o		16	35
3,4	Kádárta mh.	o	4	16	39
4,8	Hajmáskér	^o	* 4	44	45
2,5	Hajmáskér-Újtelep mh.		2	47	48
3,4	Öskü mh.	o	3	51	52
4,3	Pétfürdő	^o	* 4	56	58
4,1	Várpalota	o	* 4	17	02
1,8	Inota mh.	o	2	05	06
4,8	Csór-Nádasdladány	o	* 4	10	11
7,2	Sárszentmihály	o	* 7	18	23
3,5	Sárpentele mh.	o	3	26	27
5,1	Székesfehérvár	o	* 7	17	34
4,9 km)		Menettartam: 00:59 (44,9 km)			

A vonat menetrendje

1.2 Személyi sérülés

Sérülések	Személyzet	Utások	Útátjáró használók	Egyéb
Halálos	-	-	1	-
Súlyos	-	-	-	-
Könnyű	-	-	-	-

1.3 Vasúti járművek sérülése

A vonatot továbbító 95 55 5341 030 psz. motorvonat nem sérült.

1.4 Infrastruktúrában keletkezett kár

Az infrastruktúrában nem keletkezett kár.

1.5 Egyéb kár

A kerékpár használhatatlanná vált.

1.6 Az érintett személyek adatai

1.6.1 A 9053 számú vonat mozdonyvezetője

Kora	45 év
Neme	férfi
Szakképesítése	Országos közforgalmú vasúti dízel- és villamosmozdony vezető
Orvosi alkalmassági érvényessége	2011. év
Vonalismeret	érvényes
Típusismeret	érvényes

1.7 A vonat jellemzői

Vonatszám	9053
Vonat neve	Személyszállító vonat
Vonattovábbítás módja	CSM
Motorvonat pályaszáma	95 55 5341 030
Motorvonat tulajdonosa	MÁV-START Zrt.
Vonathossz	75 m
Elegytömeg	150t
Előírt fékszázalék	69%
Tényleges fékszázalék	115%

1.8 Az infrastruktúra leírása

1.8.1 Vasúti pálya

A vasúti pálya az adott szakaszon több egymást követő ívben halad. Az útátjárót, a vonat haladási irányát tekintve, egy 500 méter sugarú jobbos ívben, egy kisebb dombot megkerülve közelíti meg.

1.8.2 Közút

A közút a kerékpáros érkezési irány felől (Öskü, József Attila utca) enyhe emelkedőben fekszik, vonalvezetése egyenes. Burkolata aszfaltozott, megfelelő állapotú, szélessége az útátjáróban 6,6 m. (1. kép) A fénysorompó közút felé piros jelzést mutató optikai hagyományos izzóval szereltek, tiszták, fényerejük megfelelő, optika-árnyékolójuk ép. A közúti jelzőtáblák és a fényjelzőkészülékek mindkét irányból, az út baloldalán meg vannak ismételve.

A közút felől a vasúti átjáróra figyelmeztető táblák mindkét irány felől sérülésmentesek, hiánytalanok:

- Vasúti átjáróra figyelmeztető tábla, mely alatt kiegészítő tábla jelzi, hogy az átjárót fénysorompó biztosítja
- 30 km/h csökkentett sebességet előíró tábla
- Vasúti átjárót előjelző táblák
- Vasúti átjáró kezdete.

1. kép:
Az út vonalvezetése

2. kép:
A csökkentett rálátási háromszög nem szabad

1.8.3 Láthatóság a közútról

A **csökkentett rálátási háromszög** egyik irányból sem biztosított a közútról a vonat érkezési iránya felé. (2. kép) Mindemellett a hiánytalanul kitűzött közúti jelzőtáblák teljes mértékben biztosították az útátjáró időben történő észlelését, valamint a fényjelző készülék jelzése is akadálytalanul látható volt.

1.8.4 Biztosítóberendezés

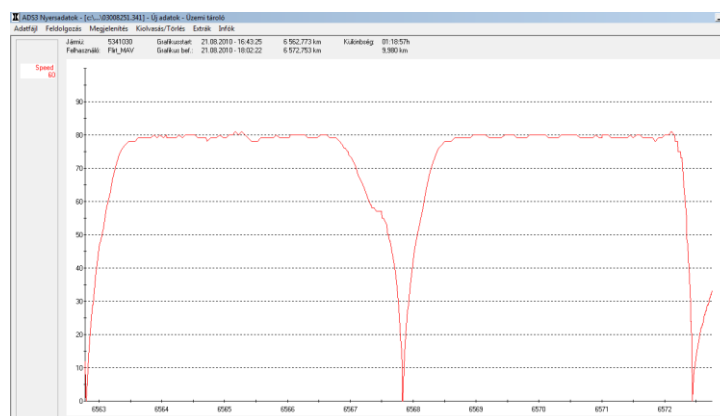
Az AS316 jelű fénysorompó a vonatok közlekedésének hatására automatikusan működik, előzárási ideje 43 mp. A biztosítóberendezés a balesetet megelőzően nem mutatott zavart.

1.9 Állomási adatok

Az állomás kialakítása, vágányhálózata az eseményben nem játszott szerepet, leírásuk nem szükséges.

1.10 Vasúti járművek adatrögzítői

A 9053 sz. vonatot továbbító FLIRT-motorvonat Deuta KWR6 típusú elektronikus berendezéssel van felszerelve, mely jól működött. A kiolvasást Székesfehérvár VSZK-n végezték. A rögzített adatok kiértékelését a Vb végezte. (3. ábra)

3. ábra: a menetíró regisztrátum grafikus megjelenítése

1.11 Kommunikációs eszközök

A kommunikációs berendezések az esemény lefolyására nem voltak hatással, ezért részletezésük nem szükséges.

1.12 Meteorológiai adatok

A baleset idején a hőmérséklet 27 Celsius-fok volt, az ég felhőtlen volt. Természetes nappali fényviszonyok mellett, a távolbalátás nem volt korlátozott.

1.13 A túlélés lehetősége

A mentőegységek értesítése rendben megtörtént, a mentés nem szenvedett késedelmet. A kerékpáros az érkező vasúti járművel történő ütközést nem élhette túl.

1.14 Próbák és kísérletek

A Vb a vizsgálat során próbákat és kísérleteket nem folytatott.

1.15 Érintett szervezetek / a munkaszervezés jellemzése

Az érintett szervezetek, a munkaszervezés jellemzői az eset bekövetkezésére nem voltak hatással, ezért azok elemzése nem szükséges.

1.16 Szabályok és szabályzatok

A KRESz (1/1975. (II.5.) KPM-BM együttes rendelet) 39.§ rögzíti a vasúti átjárón való áthaladás szabályait:

39. § (1) A vasúti átjárót megközelíteni csak fokozott óvatossággal szabad. A vasúti átjáró megközelítésekor, illetve a vasúti átjárón történő áthaladás során eleget kell tenni a vasúti átjáró biztosítására szolgáló közúti jelzéseknek.

[...]

(3) A vasúti átjáró előtt a 98., 99., 99/a. vagy 99/b. ábra szerinti jelzésnél, vagy a megállás helyét jelző útburkolati jel előtt meg kell állni, ha

a) bármely irányból vasúti jármű közeledik,

[...]

e) fénySOROMPÓ vagy félsOROMPÓVAL kiegészített fénySOROMPÓ villogó fehér jelzést nem ad,

[...]

1.17 Kiegészítő adatok

A Vb-nek érdemi kiegészítő adatot nem hoztak tudomására és a fenti tényadatokon kívül más információt nem kíván nyilvánosságra hozni.

1.18 Korábbi hasonló esemény

Az eset helyszínén hasonló eseményről a Vb-nek nincs tudomása.

2. ELEMZÉS

2.1. A vonat mozgása

A 9053 sz. vonat szabályos felhatalmazás után haladt ki Hajmáskér állomásról. Hajmáskér Újtelep megállóhelyen megállt, ahonnan az utasok le- és felszállását követően továbbindult. Az indulást követően a mozdonyvezető 80km/h sebességre gyorsított, a vezetőállás jelzón folyamatosan „MAX” jelzés volt. A vonatra engedélyezett, 80 km/h sebességet nem lépte túl.

Az AS316 jelű fényorompóval fedezett útátjáróban a vonat kb. 80 km/h sebességgel elgázolt egy kerékpárost, aki a fényorompó továbbhaladást tiltó jelzése ellenére behajtott az átjáróba.

A mozdonyvezető a kerékpárost észelve 16:49:55-kor működtette a vészféket (légfék működtető kar), majd a „menet/fék” kart vészfék-állásba helyezte, ezáltal a vonaton valamennyi fékberendezés működésbe lépett. A vonat az első beavatkozástól számítva 293 m megtétele után, 16:50:07-kor állt meg.

A kerékpárost az ütközés következtében a vonat haladási irányát tekintve a baloldalra a vonat kidobta, a kerékpáros a sérüléseibe a helyszínen belehalt. A vonaton tartózkodók közül senki nem sérült meg.

2.2. A biztosítóberendezés

A baleset idején Hajmáskér és Pétfürdő állomások között a biztosítóberendezés üzemszerűen működött. Az AS316 jelű fényorompó a baleset idején zavart nem mutatott. A fényorompó működésében utoljára 2010. augusztus 6-án 7 óra 30 perckor jelentkezett zavar.

2.3. Az útátjáró

A csökkentett rálátási háromszög terepviszonyok miatt nem biztosított egyik irányban sem, a vasúti pálya ívviszonyai és a domborzati viszonyok miatt, ez azonban az átjáró észlelhetőségét nem befolyásolta.

A hiánytalanul kitűzött közúti jelzőablák teljes mértékben biztosították a fényorompó észlelhetőségét, jelzésének megfigyelhetőségét, és szükség esetén a fényorompó előtt való megállásra történő felkészülést.

2.4. Orvosi szakvélemény

A baleset kialakulásában feltételezett emberi tényező a szándékos szabályszegés vagy a figyelmetlenségi vakság (az illető ránéz a tárgyra, de nem rögzíti a látványt, és nem azonosítja amit látott.)

Ebben az esetben valamely külső vagy belső inger elvonhatta a közlekedő figyelmét a közlekedési tevékenységtől, és ez az inger felülírta, vagy elhalványította a tényleges látvány feldolgozását.

Ez a figyelmetlenségi vakság, vagy a szándékos szabályszegés magyarázhatja, hogy a kerékpáros a tiltó jelzés ellenére behajtott a vasúti átjáróba.

3. KÖVETKEZTETÉSEK

3.1 Az eset bekövetkezésével közvetlen összefüggésbe hozható ténybeli megállapítások

- A kerékpáros a jól működő AS316 jelű fényzorompó továbbhaladást tiltó jelzését figyelmen kívül hagyva hajtott a vasúti átjáróba.
- A közút felől a vasúti átjáróra figyelmeztető táblák mindkét irány felől sérülésmentesek, tiszta állapotúak, jól láthatók.
- A Vb a balesetben részes 9053 számú vonatnál sebességtúllépést nem állapított meg.

A baleset bekövetkezését a Vb a kerékpárossal kapcsolatos emberi tényezőre vezeti vissza.

3.2 Az eset bekövetkezésével közvetetten összefüggésbe hozható ténybeli megállapítások

A Vb megállapította, hogy az útátjáróban több irányból is hiányzik a csökkentett rálátási háromszög a vasút vonalvezetése, illetve a terepviszonyok miatt.

3.3 Az eset bekövetkezésével összefüggésbe nem hozható, kockázatnövelő tényezők

A csökkentett rálátási háromszög terepviszonyok miatt nem biztosított egyik irányban sem, a vasúti pálya ívviszonyai és a domborzati viszonyok miatt, ez azonban az átjáró észlehetőségét nem befolyásolta.

4 BIZTONSÁGI AJÁNLÁS

A vonatkozó szabályok betartásával az ilyen esetek elkerülhetők, ezért biztonsági ajánlás kiadására nincs szükség.

Budapest, 2011. május 3.

---

dr. Máté Róbert
Vb tagja

Karosi Róbert
Vb tagja

Gula Flórián
Vb vezetője